

Αθήνα, 30 Ιουνίου 2014

Αριθμ. Πρωτ. : 131675/263

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ
ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
και ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Ταχ. Δ/ση : Λ.Συγγρού 80 – 88

Τ. Κ. : 117 41

Τηλέφωνο : 213 20 65 103

Fax : 210 69 83 483

e-mail : spe@patt.gov.gr

ΠΡΟΣ:

1. Περιφερειάρχη Αττικής, κο Ι. Σγουρό
2. Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής
3. Εκτελεστικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής, κ. Ν. Παπαθέου

Κοιν. :

1. Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
Γενική Δ/ση Κατάστασης Προσωπικού
Δ/ση Διοίκησης Ανθρώπινου Δυναμικού
Τμήμα Υπαλληλικής Σχέσης και Σταδιοδρομίας
2. Γενικούς Διευθυντές Περιφέρειας Αττικής
 - Γενική Δ/ντρια Εσωτερικής Λειτουργίας, κα Μ. Λαμπρογεώργου
 - Γενικό Δ/ντή Ποιότητας Ζωής, κ. Γ. Οικονομόπουλο
 - Γενικό Δ/ντή Αναπτυξιακού Προγρ/σμού, κ. Θ. Καρδοματέα
 - Γενική Δ/ντρια Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, κα Αιμ. Ρόδη
 - Γενικό Δ/ντή Ανάπτυξης, κ. Γ. Φούρλαρη
 - Γενικό Δ/ντή Μεταφορών & Επικοινωνιών, κ. Ηλ. Δόλγυρα

ΘΕΜΑ: ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Ο θεσμός του «Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης» καθιερώθηκε σε επίπεδο Περιφέρειας για πρώτη φορά με το άρθρο 179 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης

Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», αποτελεί **αυτοτελές όργανο της Περιφέρειας**, έχει ως αποστολή την **διαμεσολάβηση** μεταξύ πολιτών και επιχειρήσεων και των Υπηρεσιών της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της, με σκοπό **την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και των επιχειρήσεων, την έγκαιρη καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, την τήρηση της νομιμότητας, τη διασφάλιση της αμεροληψίας των Περιφερειακών Αρχών, τη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων.** Όπως δε επισημαίνεται στην σχετική Αιτιολογική Έκθεση του Νόμου, η Περιφέρεια ως μεγαλύτερη και ευρύτερη διοικητική μονάδα έχει ανάγκη τη θεσμοθέτηση ενός τέτοιου οργάνου το οποίο θα διαθέτει το **κύρος** και την **ανεξαρτησία** που απαιτούνται. Με το ως άνω άρθρο, καθιερώθηκε αυτοτελές όργανο της Περιφέρειας το οποίο αφενός μεν προς τα έσω επιβλέπει την ορθή και νομότυπη λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών, αφετέρου δε προς τα έξω ενεργεί ως διαμεσολαβητής στη σχέση των πολιτών και των επιχειρήσεων με τις Υπηρεσίες της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της. Πρόκειται για όργανο που εκλέγεται με **ειδική πλειοψηφία** από το σύνολο των αιρετών μελών της Περιφέρειας, λογοδοτεί μόνο σε αυτούς και ακολουθεί το χρονοδιάγραμμα της θητείας τους, πρόκειται δηλαδή για **θέση μέσω επιλογής** με ορισμένη θητεία καθόσον δεν αποτελεί η θέση αυτή, θέση προαγωγής και **δεν εντάσσεται στον Περιφερειακό Οργανισμό**, γεγονός που αποσκοπεί και στην απόδοση σε αυτόν ανεξαρτησίας και πολιτικής ουδετερότητας.

Ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 2477/1977 (για τον Συνήγορο του Πολίτη) δεν υπόκειται σε έλεγχο από κυβερνητική ή διοικητική αρχή, καθόσον όπως προεκτέθηκε α) λογοδοτεί μόνο στο Περιφερειακό Συμβούλιο και β) δεν εντάσσεται στον Περιφερειακό Οργανισμό. Άλλωστε, σύμφωνα με το Ψήφισμα 80 (1999) του Κογκρέσου των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών της Ευρώπης, τα βασικά χαρακτηριστικά των τοπικών Συνηγόρων, όσον αφορά τις λειτουργίες τους, είναι η ανεξαρτησία, η αμεροληψία και η επάρκεια.

Μέσα στις αρμοδιότητες του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης, είναι να δέχεται και να διερευνά καταγγελίες άμεσα θιγόμενων πολιτών και επιχειρήσεων, όσον αφορά την συμπεριφορά και λειτουργία των οργάνων και των υπηρεσιών της Περιφέρειας, των νομικών της προσώπων και των επιχειρήσεων της, που παραβιάζουν δικαιώματα, προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων, δηλαδή κάθε ενέργειας ή παράλειψης που αντιβαίνει, μεταξύ άλλων, και στις αρχές της χρηστής διοίκησης και της νομιμότητας ή επιφέρει παράνομα ζημιά

στο δημόσιο ή τρίτους. Στα πλαίσια αυτά ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης επιλέγει τα μέσα και τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργήσει σε κάθε υπόθεση ανάλογα με τις απαιτήσεις αυτής. Υποχρεούται όμως, να ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο, εγγράφως ή ηλεκτρονικά μέσα σε μία ενδεικτική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής καταγγελίας, ωστόσο η ενημέρωση του καταγγέλλοντος δεν συνεπάγεται κατ'ανάγκη και ολοκλήρωση της σχετικής έρευνας από την πλευρά του Περιφερειακού Συμπαραστάτη, ο οποίος ούτως ή άλλως και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις δεν διαθέτει κανονιστική εξουσία και αρμοδιότητα αλλά μόνο υποστηρικτική του έργου της Περιφέρειας. **Διαμεσολαβεί, ελέγχει, υποδεικνύει, συμβουλεύει και σαφώς δεν υποκαθιστά τις αρμόδιες προς ενέργεια Υπηρεσίες της Περιφέρειας ούτε και έχει την οποιαδήποτε αποφασιστική αρμοδιότητα.**

Περαιτέρω και σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 179 ν 3852/2010 ο περιφερειακός συμπαραστάτης μπορεί να προβαίνει στη διατύπωση **προτάσεων** βελτίωσης της περιφερειακής Διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης του όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης που ο ίδιος εντοπίζει. Στην τελευταία αυτή περίπτωση οι **ειδικές προτάσεις** του περιφερειακού συμπαραστάτη υποβάλλονται στον περιφερειάρχη και κοινοποιούνται στο περιφερειακό συμβούλιο και στον εκτελεστικό γραμματέα της περιφέρειας και περαιτέρω αναρτώνται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας με φροντίδα των περιφερειακών υπηρεσιών.

Μετά την ψήφιση του **N. 4250/2014** (ΦΕΚ 74 Α' 26.3.2014) ο οποίος τροποποιεί διατάξεις του Π.Δ. 318/1992 (ΦΕΚ 161 Α' 25.9.1992) περί αξιολόγησης των ουσιαστικών προσόντων του προσωπικού των δημοσίων υπηρεσιών και των Ν.Π.Δ.Δ., αλλά και την έκδοση της υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.32.8/492/8501, 8326 από 7-4-2014 (ΑΔΑ ΒΙΜ3Χ-Γ7Α) εγκυκλίου του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθώς και των υπ' αριθμ. ΔΙΔΑΔ/Φ.32.8/497/10000/28-4-2014 και ΔΙΔΑΔ/Φ.32.9/5-7/10766/12-5-2014 εγκυκλίων του ίδιου ως άνω Υπουργού, οι οποίες απευθύνθηκαν στην Περιφέρεια προς την Γενική Δ/νση Εσωτερικής Λειτουργίας, Δ/νση Ανθρώπινου Δυναμικού οι υπηρεσίες τη Περιφέρειας καλούνται να προχωρήσουν στην εφαρμογή του νέου συστήματος **αξιολόγησης των υπαλλήλων** τους. Επίσης στο υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΑΔ/Φ.32.9/551/10709, 11365, 13272 από 10-06-2014 έγγραφο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης / Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού / Τμήμα Υπαλληλικής Σχέσης και Σταδιοδρομίας, η ως άνω υπηρεσία εξέφρασε την άποψη ότι εφόσον από τις διατάξεις του ν.3852/2010 δεν

προκύπτει υπαγωγή του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης σε υπερκείμενη οργανική ομάδα και για τη διοικητική υποστήριξη του Συμπαραστάτη υπηρετούν σε αυτόν υπάλληλοι της Περιφέρειας, οι υπάλληλοι αυτοί **θα αξιολογηθούν από τον ίδιο τον Περιφερειακό Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης**, ο οποίος, εφόσον δεν υπάρχει ανώτερος πολιτικός προϊστάμενος ή αρμόδιο όργανο, θα είναι αυτός που θα εκδώσει την απόφαση επιμερισμού, καθώς από τις ανωτέρω διατάξεις δεν προκύπτει κώλυμα όταν το αρμόδιο όργανο έκδοσης της απόφασης επιμερισμού ποσοστών έχει και την ιδιότητα του αξιολογητή.

Με το πιο πάνω άρθρο 20 του Ν.4250/2014, εισάγεται για πρώτη φορά, η έννοια της συγκριτικής αξιολόγησης των υπαλλήλων, μέσω του εργαλείου της ποσόστωσης και **προσδιορίζονται τα ανώτατα ποσοστά υπαλλήλων που μπορούν να αξιολογηθούν ανά κλίμακα βαθμολογίας**. Το οποιοδήποτε **σύστημα αξιολόγησης** συνδέεται αναπόσπαστα με την οργάνωση και **λειτουργία** της δημόσιας διοίκησης καθώς και με το κύρος και την **αποτελεσματικότητα** αυτής αλλά και με την αξιοπρέπεια και την προσωπικότητα των δημοσίων υπαλλήλων. Δεδομένου ότι **η οποιαδήποτε δυσλειτουργία** του εκάστοτε ισχύοντος συστήματος αξιολόγησης δύναται να επιδράσει αρνητικά στην οργάνωση, στη λειτουργία και στην αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών της Περιφέρειας με τις οποίες έρχονται σε επαφή τόσο οι πολίτες όσο και οι επιχειρήσεις και επομένως να **αποτελέσει αιτία εμφάνισης φαινομένων κακοδιοίκησης**, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης κρίνει σκόπιμο να προβεί στην **παρακάτω ειδική πρότασή της αναφορικά με το άρθρο 20 του ν 4250/2014**.

I

Στην ελληνική θεωρία εμφανίζεται ως **κρατούσα**, η άποψη που δέχεται γενικά τον έλεγχο συνταγματικότητας των νόμων από τη Διοίκηση. Παλαιότερα η άποψη αυτή στηρίζονταν μεταξύ άλλων και στα επιχειρήματα αφενός μεν της οργανικής θεωρίας αφετέρου δε του «αναγνωριστικού» χαρακτήρα της κρίσης περί αντισυνταγματικότητας του νόμου. Σύμφωνα με την οργανική θεωρία τα κρατικά όργανα τότε μόνον εκφράζουν την κρατική βούληση, όταν η λειτουργία τους είναι σύμφωνη με τους κανόνες δικαίου και ιδίως με το Σύνταγμα, από το οποίο έλκουν την εξουσία τους. Σύμφωνα με το δεύτερο επιχείρημα ο αντισυνταγματικός νόμος υπάρχει ως τέτοιος εξυπαρχής, ώστε η κρίση περί αντισυνταγματικότητας έχει απλά διαπιστωτικό και αναγνωριστικό χαρακτήρα, και επομένως μπορεί να διατυπωθεί και από τα διοικητικά όργανα. Νεότερη εκδοχή της ίδιας άποψης, αντλώντας επιχειρήματα από συγκεκριμένες συνταγματικές διατάξεις και αρχές, εκφράζει με

βάση αυτές τη θέση, ότι και τα όργανα της Δημόσιας Διοίκησης έχουν δικαίωμα να ασκούν έλεγχο αντισυνταγματικότητας ορισμένης διάταξης τυπικού νόμου και συνακόλουθα να αρνηθούν την εφαρμογή τους. Η άποψη αυτή προβάλλει ως επιχείρημα, ότι:

- (α) Με βάση το άρθρο 26 του Συντ. η αρχή της νομιμότητας είναι ενιαία και ισχύει για τα όργανα όλων των λειτουργιών.
- (β) Με βάση το άρθρο 50 του Συντ. οι αρμοδιότητες της διοίκησης ασκούνται δυνάμει του Συντάγματος και όσον νόμων είναι σύμφωνοι με το Σύνταγμα.
- (γ) Με βάση το άρθρο 103 παρ. 1 εδ. α του Συντ. οι δημόσιοι υπάλληλοι οφείλουν πίστη στο Σύνταγμα.

Στη θεωρία υποστηρίζεται και η **αντίθετη άποψη**, η οποία απορρίπτει εξολοκλήρου τον έλεγχο συνταγματικότητας των Νόμων από τη Διοίκηση, με βάση τα εξής επιχειρήματα:

- (α) Ο συνταγματικός νομοθέτης θεσπίζει την υποχρέωση κατασταλτικού ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων μόνον για τους δικαστές (άρθρ. 87 παρ. 2 και 93 παρ. 4 του Συντ.) και όχι για τη διοίκηση.
- (β) Οι σχετικές συνταγματικές διατάξεις τοποθετούνται στο κεφάλαιο, που αφορά τη δικαστική λειτουργία. Η πρώτη μάλιστα διάταξη, το άρθρ. 87 παρ. 2 θεμελιώνει το δικαστικό έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων και κατοχυρώνει τη λειτουργική ανεξαρτησία των δικαστών.
- (γ) Από τον ΥΚ προκύπτει, ότι η αντισυνταγματικότητα της διαταγής δεν απαλλάσσει οριστικά τον υπάλληλο από το καθήκον υπακοής αλλά αποτελεί λόγο αναβολής ή αναστολής της διαδικασίας. Έστω μετά από την άρνηση υπακοής στην πρώτη διαταγή, ο υπάλληλος τελικά οφείλει να συμμορφωθεί σε νεότερη διαταγή, η οποία προδήλως αντίκειται σε σαφείς και ρητές διατάξεις του Συντάγματος, εφόσον διατυπώνονται επείγοντες λόγοι γενικότερου συμφέροντος από τον προϊστάμενό του.

Επίσης στη θεωρία έχουν διατυπωθεί απόψεις που δέχονται **υπό όρους** τον έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων από τη Διοίκηση. Στα πλαίσια αυτά έχει διατυπωθεί η άποψη περί αρμοδιότητας ελέγχου των ανωτέρω και μόνον διοικητικών υπαλλήλων καθώς και η άποψη, που διακρίνει ανάλογα με το αν το διοικητικό όργανο επιλαμβάνεται του ζητήματος της αντισυνταγματικότητας μετά από αίτηση του διοικουμένου (οπότε αναγνωρίζεται πλήρης έλεγχος) ή κατόπιν διαταγής προϊσταμένου του (οπότε αναγνωρίζεται περιορισμένος έλεγχος). Νεότερη σχετική άποψη αναγνωρίζει αρμοδιότητα ελέγχου συνταγματικότητας των νόμων μόνον στα ιεραρχικά προϊστάμενα διοικητικά όργανα και υπό προϋποθέσεις. Τα κατώτερα

διοικητικά όργανα οφείλουν – κατά την ίδια άποψη – να αναβάλουν την άσκηση της αρμοδιότητάς τους υποβάλλοντας ιεραρχική αναφορά, εφόσον τίθεται ζήτημα αντισυνταγματικότητας της εφαρμοστέας διάταξης. Κατ' εξαίρεση αναγνωρίζεται αρμοδιότητα και των κατώτερων οργάνων της διοίκησης για έλεγχο της συνταγματικότητας των νόμων μόνον σε περιπτώσεις προφανούς αντισυνταγματικότητας ορισμένης νομοθετικής διάταξης, εφόσον: α) συντρέχει λόγος επείγοντος ή β) το όργανο διαταχθεί από την ιεραρχία να εφαρμόσει νόμο, τον οποίον η τελευταία κρίνει συνταγματικό, το ίδιο, όμως, προφανώς αντισυνταγματικό.

Η νομολογία εμφανίζεται να δέχεται (άλλοτε έμμεσα και άλλοτε άμεσα) τη δυνατότητα των διοικητικών οργάνων να ελέγχουν τη συνταγματικότητα των νόμων. Από τις αποφάσεις **1497/1967** και **1498/1967** του Συμβουλίου της Επικρατείας προκύπτει ότι στο μέτρο, που το ΣΤΕ δεν ερεύνησε – ως όφειλε αυτεπαγγέλτως- την αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου να ελέγξει τη συνταγματικότητα του Νόμου αλλά παρήλθε το ζήτημα σιγή, δεν αμφισβητεί τη διοικητική αυτή αρμοδιότητα.

Το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει κάνει κατά περίπτωση ρητά δεκτή την υποχρέωση των διοικητικών οργάνων να ελέγχουν τη συνταγματικότητα των νόμων, χωρίς ωστόσο να διατυπώσει έναν γενικό κανόνα ή αρχή. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η **981/04** του Συμβουλίου της Επικρατείας, στην οποία τίθεται με σαφήνεια η **ευθεία υποχρέωση της διοίκησης να εφαρμόσει ορισμένη συνταγματική διάταξη όχι μόνον συμπληρωματικά προς την κοινή νομοθεσία αλλά και προκειμένου η τελευταία να τεθεί εκποδών σε περίπτωση που αντίκειται σε συνταγματική διάταξη**. Την ίδια άποψη έχει δεχθεί το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών με την υπ' αριθμ. 1164/89 απόφασή του. Σύμφωνα με την τελευταία αυτή απόφαση; «...από τη διάταξη του άρθρου 93 (παρ. 4) του Συντάγματος που ορίζει ότι τα δικαστήρια οφείλουν να μην εφαρμόζουν τους ουσιαστικά αντισυνταγματικούς νόμους, προκύπτει ότι, εφόσον δεν υπάρχει ρητή αντίθετη διάταξη, το ίδιο καθήκον έχουν και οι διοικητικές αρχές καθώς και οποιαδήποτε άλλη αρχή επιφορτισμένη με την εφαρμογή των νόμων (πρβλ. Ολομ. ΣΤΕ ως συμβουλίου 40/198, Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο Διοικητικής Δικαιοσύνης 21/1985, Α. Παπαλάμπρου "Μερικές σκέψεις ... για το πρόβλημα του ελέγχου της συνταγματικότητας των νόμων" ΤοΣ 1988 σ. 1 επ. Ν. Σαρίππολος, "Σύστημα Συνταγμ. Δικαίου", 1923 τομ. Β' σελ. 322 επ, **αντίθετοι**, Β. Σκουρής, Ευάγγ. Βενιζέλος "Ο δικαστικός έλεγχος της συνταγματικότητας των νόμων" 1985 σελ. 15-17).»

Ενόψει των ανωτέρω ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης ανήκει σε εκείνα τα διοικητικά όργανα τα οποία καλούμενα να εφαρμόσουν διάταξη τυπικού νόμου, για τη

συνταγματικότητα της οποίας έχουν διατυπωθεί προβληματισμοί, τόσο από το Τμήμα Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και Προτάσεων Νόμου της Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών της Βουλής όσο και σε επίπεδο δημόσιου λόγου, δύνανται να προβούν, όσον αφορά τις ανωτέρω διατάξεις, σε έλεγχο του νόμου εξ απόψεως συνταγματικότητας, καθώς ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 179 ν 3852/2010, αποτελεί **αυτοτελές όργανο της Περιφέρειας**, που εκλέγεται με **ειδική πλειοψηφία** από το σύνολο των αιρετών μελών της Περιφέρειας και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, οι οποίες αποσκοπούν και στην απόδοση σε αυτόν **ανεξαρτησίας** και πολιτικής ουδετερότητας.

Συνεπώς στην προκειμένη περίπτωση και αναφορικά με τις περί ποσοτώσεων διατάξεις του άρθρου 20 του ν 4250/2014, για τη συνταγματικότητα των οποίων έχουν διατυπωθεί προβληματισμοί, τόσο από το Τμήμα Νομοτεχνικής Επεξεργασίας Σχεδίων και Προτάσεων Νόμου της Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών της Βουλής όσο και σε επίπεδο δημόσιου λόγου και περαιτέρω η συνταγματικότητά τους έχει αμφισβητηθεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας δια της ασκήσεως σχετικής αιτήσεως ακυρώσεως, ο Περιφερειακός Συμπαραστάτης έχει την προαναφερθείσα αρμοδιότητα ελέγχου του τυπικού νόμου. Την αυτή αρμοδιότητα και για τους ίδιους λόγους, κατά την άποψη μας, έχουν σε επίπεδο Περιφέρειας και οι Προϊστάμενοι Γενικής Διεύθυνσης οι οποίοι είναι κατά ρητή διάταξη του νόμου τα αρμόδια όργανα για τη λήψη απόφασης επιμερισμού των ποσοστών ανά κλίμακα βαθμολόγησης που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 20 ν 4250/2014.

II

Με τις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 103 του Συντάγματος, κατοχυρώνονται συνταγματικά οι αρχές της αξιοκρατίας και της διαφάνειας τόσο κατά την επιλογή του προσωπικού της δημόσιας διοίκησης, **όσο και κατά την υπηρεσιακή εξέλιξή τους**, οι οποίες αποτελούν ειδικότερη έκφραση της συνταγματικής αρχής της ισότητας και του δικαιώματος για ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και συμμετοχή στην οικονομική ζωή της Χώρας (άρθρα 4 παρ. 1 και 5 παρ. 1 του Συντάγματος). Το Σύνταγμα στο άρθρο 4 παρ. 1 ορίζει ότι «Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου», ενώ περαιτέρω στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος κατοχυρώνεται το δικαίωμα κάθε προσώπου να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας κατά το λόγο της προσωπικής του αξίας (βλ. ΣτΕ 2738/2010 κ.ά.).

Στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα

υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού, και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

Η δράση της δημόσιας διοίκησης και των λειτουργών της διέπεται και ρυθμίζεται από τους θεμελιώδεις κανόνες του Συντάγματος, τους κανόνες του Ευρωπαϊκού Δικαίου που έχουν άμεση εφαρμογή, τις διεθνείς συνθήκες που έχουν κυρωθεί από τη βουλή, τους νόμους, τα Προεδρικά Διατάγματα καθώς και τις κανονιστικές πράξεις της διοίκησης που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση νόμου. Σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας οι ενέργειες της διοίκησης **α)** πρέπει να είναι σύμφωνες ή να εναρμονίζονται προς τους προαναφερθέντες ισχύοντες κανόνες δικαίου (θετικό περιεχόμενο της ως άνω αρχής, δηλαδή «η Διοίκηση μπορεί να πράξει μόνο ό τι προβλέπεται») και περαιτέρω **β)** δεν πρέπει να αντίκεινται προς τους κανόνες αυτούς (αρνητικό περιεχόμενο της ως άνω αρχής, δηλαδή «η Διοίκηση δεν μπορεί να πράξει κάτι που απαγορεύεται»). Συνεπώς τα όργανα της δημόσιας διοίκησης καθώς και οι δημόσιοι υπάλληλοι και οι υπάλληλοι ΟΤΑ Β' βαθμού οφείλουν να **απέχουν** από οποιαδήποτε ενέργεια απαγορεύεται από τα ανωτέρω νομοθετήματα και να **προβαίνουν μόνο** σε ενέργειες που **επιτρέπονται** από αυτά (ν 3528/2007, άρθρα 24 και 25 [ΥΚ, ΦΕΚ 26 Α]). Όπως προκύπτει και από το άρθρο 4 του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ορθής Διοικητικής Συμπεριφοράς (2005) οι ανωτέρω υπάλληλοι ενεργούν σύμφωνα με το δίκαιο και εφαρμόζουν τους κανόνες που προβλέπονται στο Σύνταγμα, το Ευρωπαϊκό δίκαιο και τις νομοθετικές πράξεις, οι δε αποφάσεις τους πρέπει πάντοτε να έχουν νομική βάση και να συμμορφώνονται με τις διατάξεις του εκάστοτε ισχύοντος και εφαρμοστέου κανόνα δικαίου.

Περαιτέρω και δεδομένου ότι οι (αιρετές) Περιφέρειες απολαμβάνουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, έναντι της κρατικής διοίκησης, στα πλαίσια του άρθρου 102 §2 του Συντάγματος και ότι επ' αυτών ασκείται μόνο κρατική εποπτεία κατ' άρθρο 102 §4 του Συντάγματος, δεν υπάρχει οργανική σχέση ιεραρχικής εξάρτησης και υποταγής μεταξύ του εκδόσαντος την ως άνω συγκεκριμένη εγκύκλιο και του εφαρμοστή του δικαίου στην επίμαχη περίπτωση. Συνεπώς οι μνημονευόμενες εγκύκλιοι δεν μπορούσαν να αναπτύξουν εσωτερική δεσμευτική ισχύ ως προς τα όργανα, τις υπηρεσίες και υπαλλήλους της Περιφέρειας Αττικής.

Με αφορμή τις ως άνω εγκυκλίους σημειώνονται και τα εξής:

Οι εγκύκλιες οδηγίες δεν αποτελούν κανόνες δικαίου και σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τον νόμο ή να τον καταργήσουν αφού περιέχουν απλά οδηγίες ή διευκρινίσεις. Η μελέτη τους είναι χρήσιμη, **πάντοτε όμως σε συνδυασμό με τη μελέτη του σχετικού νομοθετικού πλαισίου.**

Ειδικότερα:

Τις Ερμηνευτικές Εγκυκλίους τις εκδίδουν οι **ιεραρχικά Προϊστάμενοι** των διαφόρων υπηρεσιακών σχηματισμών του Κράτους και των ΝΠΔΔ. κατά την άσκηση του **προληπτικού ιεραρχικού ελέγχου** (βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλου, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Δεύτερη έκδοση, Νομ. Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 1982). Η ερμηνευτική εγκύκλιος είναι πράξη της διοίκησης με την οποία ερμηνεύεται και συγκεκριμενοποιείται κανόνας δικαίου, ήτοι με αυτή επαναλαμβάνονται, σχολιάζονται και επεξηγούνται οι διατάξεις αυτού και παρέχονται οδηγίες για τον τρόπο εφαρμογής τους, με σκοπό την ενιαία εφαρμογή του κανόνα δικαίου στο εσωτερικό μιας δημόσιας υπηρεσίας. Συνεπώς η ερμηνευτική εγκύκλιος αποτελεί απλά «διοικητική διάταξη» σε αντίθεση με τις «νομικές διατάξεις» οι οποίες περιέχουν κανόνες δικαίου και δεν έχει κανονιστικό χαρακτήρα αφού **δεν θέτει αντικειμενικό δίκαιο** αλλά **προϋποθέτει δίκαιο** και **επιτρέπεται μόνο στα όρια που θέτουν οι κανόνες δικαίου**, στερούμενη έτσι εξωτερικής νομικής δεσμευτικότητας (δηλαδή έναντι των διοικουμένων), σε περίπτωση δε που εμπεριέχει «εντολή» ή «διαταγή» εξαντλεί τη δεσμευτική ισχύ της μέσα στο πλαίσιο της ιεραρχικής δομής της Δημόσιας Διοίκησης την οποία τελευταία και μόνο δεσμεύει («εσωτερική δεσμευτικότητά») υπό την προϋπόθεση της ύπαρξης ειδικής έννομης σχέσης «προϊσταμένου – υφισταμένου», μεταξύ του «διατάσσοντος» που εξέδωσε την εγκύκλιο και «διατασσόμενου» υπαλλήλου - εφαρμοστή των διατάξεων στις οποίες αφορά η εγκύκλιος.

Πέραν των όσων αναφέραμε για τις εγκυκλίους ειδικά ως προς τους υπαλλήλους της Περιφέρειας, θεωρούμε σκόπιμο να προσθέσουμε και τα εξής:

Κατά τα άρθρα 106 και 107 του ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Α' 26), το πειθαρχικό παράπτωμα του υπαλλήλου συντελείται με υπαίτια πράξη ή παράλειψη που μπορεί να καταλογισθεί στον υπάλληλο, πειθαρχικό δε παράπτωμα, μεταξύ άλλων, αποτελεί και κάθε παράβαση υπαλληλικού καθήκοντος, το οποίο προσδιορίζεται από τις υποχρεώσεις που επιβάλλουν στον υπάλληλο οι κείμενες διατάξεις, οι εντολές και οδηγίες. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 25 του ως άνω κώδικα ο υπάλληλος είναι υποχρεωμένος **να υπακούει στις εντολές των ιεραρχικώς προϊσταμένων του** και αν ακόμα τις θεωρεί παράνομες, ενώ έχει υποχρέωση στην περίπτωση αυτή, πριν την εκτέλεση, να αναφέρει εγγράφως τις

αντιρρήσεις του και στη συνέχεια υποχρεούται να προβεί στην εκτέλεσή τους, μόνο δε σε περίπτωση που η διαταγή είναι προδήλως αντισυνταγματική ή παράνομη ο υπάλληλος οφείλει να μην την εκτελέσει και να αναφέρει άμεσα τις αντιρρήσεις του στον προϊστάμενό του, ο οποίος μπορεί σε μια τέτοια περίπτωση να κρίνει κατεπείγουσα την εκτέλεση ή να κρίνει ότι συντρέχουν λόγοι γενικότερου δημοσίου συμφέροντος για την άμεση εκτέλεσή τους, οπότε και πάλι υποχρεούται ο υπάλληλος να την εκτελέσει. Σύμφωνα με την παρ. 2 του ως άνω άρθρου η διαταγή δεν προσκτάται νομιμότητα εκ του ότι ο υπάλληλος οφείλει να υπακούσει σε αυτήν. Η διοικητική ιεραρχία για να λειτουργήσει χρησιμοποιεί τη διαταγή η οποία εκδίδεται κάθε φορά για να υπηρετήσει μια συγκεκριμένη σκοπιμότητα, όχι όμως έξω από τα όρια που ορίζει εκάστοτε ο νόμος, σύμφωνα δε με την αρχή της νομιμότητας **η διαταγή μορφοποιεί το καθήκον υπακοής στο νόμο** και όχι μόνο στη διαταγή. Συνεπώς **η ιεραρχικά οργανωμένη υπαλληλία υπακούει κατ' αρχήν στο νόμο και κατ' αποτέλεσμα στη διαταγή εφόσον όμως η τελευταία είναι σύμφωνη με το νόμο.**

Ενόψει των ανωτέρω οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι που εκδίδουν οι **ιεραρχικά προϊστάμενοι** των διαφόρων υπηρεσιακών σχηματισμών του Κράτους και των Ν.Π.Δ.Δ. αν και δεν αποτελούν κανονιστικές διοικητικές πράξεις, παρόλα αυτά και αναλόγως του περιεχομένου τους, μπορεί να εμπίπτουν στην έννοια των «εντολών» που παρέχονται από τους **ιεραρχικά προϊστάμενους** προς τα **υποκείμενα σε αυτούς διοικητικά όργανα** για τον ενδεδειγμένο τρόπο ενάργειάς τους. Τα δε ως άνω όργανα κατά το άρθρο 25 του ν 3528/2007 (Υ.Κ) έχουν υποχρέωση να την εφαρμόζουν, ενώ αν έχουν αντιρρήσεις για την νομιμότητά της μπορούν να υποβάλλουν σχετική γραπτή αναφορά, εν συνεχεία δε οφείλουν να προβούν άμεσα στην εκτέλεσή της, υπό την απειλή πειθαρχικής δίωξής τους για παράβαση καθήκοντος, αν την αγνοήσουν, καθώς η τυχόν παράβασή της ή η παράλειψη εφαρμογής της συνιστά παράβαση του υπαλληλικού καθήκοντος κατά το άρθρο 106 του ν 3528/2007

Επομένως η ερμηνευτική εγκύκλιος, **υπό την προϋπόθεση** ότι υφίσταται ιεραρχική εξάρτηση του αποδέκτη της από τον συντάκτη/εκδότη αυτής, αποκτά έμμεσα 'διοικητικό κύρος' και ισχύ **έναντι των διοικουμένων**, καθώς επιδρά εν τοις πράγμασι στον τρόπο με τον οποίο **οι ιεραρχικά υφιστάμενοι υπάλληλοι** εκτελούν και εφαρμόζουν τις διατάξεις στις οποίες αφορά.

Επισημαίνεται ότι προκειμένου να αναπτύξει η εγκύκλιος την «εσωτερική δεσμευτικότητά» της πρέπει να υφίσταται ιεραρχική σχέση μεταξύ του εκδότη αυτής και του εφαρμοστή του δικαίου - υπαλλήλου, από δε τη νομολογία (ΣτΕ 1481/1959, 1005/1978) προκύπτει ότι «το υπαλληλικό καθήκον...δύναται να προσδιορισθί και

δί' εγκυκλίων, διαταγών κλπ, υπό την αυτονόητον όμως προϋπόθεσιν, ότι ...δεν αντίκεινται εις δι' άλλων διατάξεων και δη κανόνων ανωτέρας βαθμίδος, επιβαλλόμενας εις τον υπάλληλον υποχρεώσεις ή τα αναγνωριζόμενα εις τούτον δικαιώματα» (βλ. και εις Τάχο, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, 3^η έκδοση, 1991, σελ.95). Επίσης επισημαίνεται ότι η διοικητική πρακτική σύμφωνα με την οποία ο ιεραρχικά υφιστάμενος υπάλληλος βρίσκει στην εγκύκλιο τις διοικητικές λύσεις που χρειάζεται κάθε φορά να αναζητήσει ενόψει συγκεκριμένης υπόθεσης και εφαρμόζει αυτή, χωρίς ειδικότερη εκ μέρους του μελέτη και αξιολόγηση του σχετικού νομοθετικού πλαισίου, οδηγεί στο ανορθόδοξο αποτέλεσμα ο υπάλληλος να «...εφαρμόζει την εγκύκλιο και έμμεσα το νόμο, ενώ θα έπρεπε να συμβαίνει το αντίθετο.(Τάχος ο.π., σελ. 96)»

Οι (αιρετές) Περιφέρειες, κατ' άρθρο 102 του Συντάγματος (βλ. και άρθρα 3 παρ. 1 και 214 του ν. 3852/2010) αποτελούν Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης β' βαθμού, που σχεδιάζουν, προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους (αρ.3 παρ. 2 του ν. 3852/2010), οι οποίες αφορούν τους τομείς Προγραμματισμού- Ανάπτυξης, Γεωργίας-Κτηνοτροφίας-Αλιείας, Φυσικών Πόρων-Ενέργειας-Βιομηχανίας, Απασχόλησης-Εμπορίου-Τουρισμού, Μεταφορών-Επικοινωνιών, Έργων-Χωροταξίας-Περιβάλλοντος, Υγείας, Παιδείας-Πολιτισμού-Αθλητισμού, Πολιτικής Προστασίας και Διοικητικής Μέριμνας.

Οι (αιρετές) Περιφέρειες **απολαμβάνουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια**, έναντι της κρατικής διοίκησης, στα πλαίσια του άρθρου 102 §2 του Συντάγματος. Με τον όρο διοικητική αυτοτέλεια νοείται ότι οι εν λόγω οργανισμοί με δική τους ευθύνη, με δικά τους όργανα, ελεύθερα και χωρίς να υπόκεινται στις διατάξεις των οργάνων του Κράτους ή άλλου φορέα δημόσιας εξουσίας λαμβάνουν και εκτελούν τις αποφάσεις τους στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Επ' αυτών ασκείται κρατική εποπτεία, (Σ 102 §4) η οποία δεν εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση τους. Η ως άνω κρατική εποπτεία επί της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που αποσκοπεί στην εξασφάλιση της συνοχής της έννομης τάξης, στην παρακολούθηση των σκοπών που της έχουν ανατεθεί, στην τήρηση των ισχυουσών διατάξεων και στην πρόληψη και την καταστολή καταστάσεων αντίθετων προς το δημόσιο συμφέρον (Ε. Σπηλιωτόπουλος Διοικητικό Δίκαιο 2010 παρ. 253), συνίσταται αποκλειστικά σε έλεγχο νομιμότητας και δεν ανατρέπει την αυτοτέλειά τους.

Σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 238 του ν. 3852/2010, ο επί των (αιρετών) Περιφερειών έλεγχος νομιμότητας μέχρι την έναρξη λειτουργίας της προβλεπόμενης από το άρθρο 215 του ν. 3852/2010 Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας Ο.Τ.Α., ασκείται από το Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης και από τις Επιτροπές Ελέγχου των πράξεων του άρθρου 68 του Κώδικα Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (π.δ. 30/1996-Φ.Ε.Κ.Α 21), στο οποίο (άρθρο 68)

κωδικοποιήθηκαν οι διατάξεις των παρ. 4,5,6,7,8,9,10,11 και 14 του άρθρου 18 του ν. 2218/1994 (ΦΕΚ Α'90-Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση-ΟΤΑ), με τις οποίες θεσπίστηκε, στο πλαίσιο των συνταγματικών διατάξεων των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου 102, έλεγχος νομιμότητας των πράξεων των οργάνων των Ν.Α και ήδη των (αιρετών) Περιφερειών.

Η άσκηση εποπτείας επί των Αυτοδιοικούμενων Οργανισμών Δημόσιου Δικαίου δεν ταυτίζεται με την άσκηση ιεραρχικού ελέγχου, δεδομένου ότι ο ιεραρχικός έλεγχος ασκείται επί οργάνων του νομικού προσώπου του κράτους ενώ η εποπτεία επί οργάνων άλλου νομικού προσώπου διαφορετικού από το κράτος (αυτοδιοικούμενου) και συνεπώς **δεν δημιουργείται οργανική σχέση ιεραρχικής εξάρτησης και υποταγής μεταξύ εποπτεύοντος και εποπτευομένου.**

Συνεπώς οι προαναφερόμενες εγκύκλιοι του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης δεν δεσμεύουν τους υπαλλήλους της Περιφέρειας, εφόσον δεν έχουν γίνει αποδεκτές από τον ιεραρχικά προϊστάμενο των υπηρεσιών της Περιφέρειας, καθόσον δεν προκύπτει κοινοποίηση σ' αυτόν.

Οι νέες ρυθμίσεις σχετικά με την αξιολόγηση των υπαλλήλων που εισάγονται με τις αντίστοιχες διατάξεις του ν. 4250/2014, δεν λαμβάνουν καθόλου υπόψη την πραγματικότητα που βιώνουν οι υπηρεσίες. Η πραγματικότητα αυτή συνίσταται στην ανεπαρκέστατη πλέον στελέχωση (οι υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής λειτουργούν σήμερα με εμφανώς πιο ολιγάριθμο προσωπικό από αυτό με το οποίο λειτουργούσαν κατά την έναρξη ισχύος του νόμου Καλλικράτη, ήτοι του ν. 3852/2010), σε οργανογράμματα που ουσιαστικά υπάρχουν μόνο στα χαρτιά, στη μη διενέργεια κρίσεων μετά την υιοθέτηση του «Καλλικράτη» για τις θέσεις Γενικών Διευθυντών και κατ' επέκταση των λοιπών προϊσταμένων, με συνέπεια η άσκηση των σχετικών καθηκόντων στην ουσία να έρχεται σε πέρας από νόμιμους ή κατ' ανάθεση αναπληρωτές, στην απουσία περιγραφής καθηκόντων θέσεων εργασίας (καθηκοντολόγιο), στην έλλειψη στοχοθεσίας για κάθε υπηρεσία και πλείστων άλλων σημαντικών ή λιγότερο σημαντικών προβλημάτων οργανωτικής φύσης, με τα οποία καλούνται να λειτουργήσουν καθημερινά οι υπηρεσίες. Προβλήματα δε που δεν οφείλονται σε πράξεις ή παραλείψεις των υπηρεσιών, αλλά αφορούν πρωτίστως τα συναρμόδια Υπουργεία. Σήμερα καλούνται να κρίνουν τους υφισταμένους τους πρόσωπα που συχνά δεν έχουν κριθεί ποτέ τα ίδια για τη θέση της οποίας τα καθήκοντα ασκούν. Άλλωστε στην ίδια την αιτιολογική έκθεση του ν.4250/2014 αναφέρεται ότι *«Η ρύθμιση είναι μεταβατική και σύντομα θα θεσμοθετηθεί μόνιμο*

σύστημα αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και σύστημα επιλογής γενικών διευθυντών, διευθυντών, τμηματάρχων και προϊσταμένων».

Με τις νέες ρυθμίσεις επιβάλλεται ο εκ των προτέρων ορισμός ανώτατων και απαράβατων ποσοστών υπαλλήλων που μπορούν να αξιολογηθούν ανά βαθμολογική κλίμακα, ενώ επιβάλλεται αναγκαστική ποσόστωση τουλάχιστον 15% για την αξιολόγηση του προσωπικού με βαθμολογία από 1 έως 6 στην κλίμακα του 10 (άρθρο 20 ν.4250/2014). Με τον τρόπο αυτό ο όποιος αξιολογητής δεσμεύεται από το νόμο αφενός να μην υπερβεί το ανώτατο ποσοστό υπαλλήλων με άριστα (ποσοστό έως 25%) η καλή (60%) αξιολόγηση, αφετέρου να αξιολογήσει οπωσδήποτε αρνητικά (με βαθμό από 1 έως 6) ένα συγκεκριμένο αριθμό υπαλλήλων. Και αυτό ανεξάρτητα από την πραγματική του κρίση ως προς την ποιότητα των αξιολογούμενων.

Πιο συγκεκριμένα, με το πιο πάνω άρθρο 20 του Ν. 4250/2014, εισάγεται για πρώτη φορά, η έννοια της συγκριτικής αξιολόγησης των υπαλλήλων, μέσω του εργαλείου της ποσόστωσης και προσδιορίζονται τα ανώτατα ποσοστά υπαλλήλων που μπορούν να αξιολογηθούν ανά κλίμακα βαθμολογίας. Τα ποσοστά αυτά υπολογίζονται επί του συνόλου των υπαλλήλων που υπηρετούν στην ίδια Γενική Διεύθυνση. Ο επιμερισμός των ποσοστών ανά κλίμακα βαθμολογίας, σε κάθε Γενική Διεύθυνση γίνεται, με απόφαση του οικείου Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης, στο σύνολο των υποκείμενων οργανικών μονάδων μέχρι και επιπέδου Τμήματος ή αντιστοίχου επιπέδου οργανικής μονάδας. Για τον επιμερισμό αυτόν φέρεται, να λαμβάνονται υπόψη κριτήρια, ιδίως: α. η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των μονάδων, β. οι αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων σε σχέση με τις προτεραιότητες της ασκούμενης πολιτικής και γ. η κατανομή των υπαλλήλων ανά οργανική μονάδα. Η εν λόγω απόφαση επιμερισμού ποσοστών αξιολόγησης ανά κλίμακα βαθμολογίας αποστέλλεται στους Προϊσταμένους Διεύθυνσης, πριν από τη σύνταξη των εκθέσεων αξιολόγησης.

Όμως, όπως έχει πάγια κριθεί από τη νομολογία, βασικές αρχές και κατευθύνσεις του συστήματος αξιολόγησης των υπαλλήλων είναι η αντικειμενική και αμερόληπτη στάθμιση, βάσει, σαφώς προσδιοριζόμενων κριτηρίων της επαγγελματικής ικανότητας και καταλληλότητας των υπαλλήλων, σε σχέση με το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντά τους, αλλά και της απορρέουσας από **το Σύνταγμα (άρθρο 103 παρ. 7)** αρχής της αξιοκρατίας, η οποία καταλαμβάνει όχι μόνο τις διαδικασίες πρόσληψης των υπαλλήλων του Δημοσίου και των Ν.Π.Δ.Δ. αλλά και τις διαδικασίες αξιολόγησης ή υποβιβασμού τους.

Η αξιολόγηση των δημοσίων υπαλλήλων επιτρέπεται να γίνεται μόνον με βάση τις ικανότητες και τα προσόντα τους. Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 1 του

Συντάγματος: «1. ... **Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας**».

Με βάση όλα τα παραπάνω, η επιβολή των ανωτέρω ποσοστώσεων στην ευχέρεια των αξιολογητών να βαθμολογούν με ορισμένο βαθμό τους υπό αξιολόγηση δημόσιους υπαλλήλους, δεν συνιστά, σύμφωνα με το αμέσως ανωτέρω άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, αναλογικό, για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, περιορισμό του δικαιώματος των δημοσίων υπαλλήλων να αξιολογούνται και να εξελίσσονται, βαθμολογικά και εν γένει υπηρεσιακά, βάσει σαφώς προσδιοριζόμενων κριτηρίων επαγγελματικής ικανότητας και καταλληλότητας, σε σχέση προς το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντά τους, **σύμφωνα και προς τη συνταγματικά κατοχυρωμένη στο πιο πάνω άρθρο 103 παρ. 7 εδάφιο β' του Συντάγματος αρχή της αξιοκρατίας**, δεδομένου ότι η βαθμολογία, που προβλέπεται, από τις ανωτέρω διατάξεις του άρθρου 20 του Ν. 4250/2014, να λαμβάνει κάθε δημόσιος υπάλληλος, δεν συναρτάται προς την ατομική του αξία, τα προσόντα του, τις ικανότητές του και τις επιδόσεις του, κατά την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, αλλά προς το πιο πάνω προκαθορισμένο ποσοστό ανά κλίμακα βαθμολόγησης.

Αλλά και τα εισαγόμενα κριτήρια του άρθρου 20 παρ. 5 του Ν. 4250/2014, τα οποία θα πρέπει να λάβει υπόψη του κάθε Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης, προκειμένου να καθορίσει τον επιμερισμό των ως άνω ποσοστών και ειδικότερα, μεταξύ άλλων, η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των οργανικών μονάδων και οι αρμοδιότητες αυτών σε σχέση με τις προτεραιότητες της ασκούμενης πολιτικής, **δεν μπορεί να θεωρηθούν αντικειμενικά, πρόσφορα και κατάλληλα, για την επίτευξη του επιδιωκόμενου με την ανωτέρω ρύθμιση σκοπού και σε κάθε περίπτωση προκύπτει σοβαρή αδυναμία βεβαίωσης και σαφούς, ειδικής και επαρκούς αιτιολόγησης**, στην απόφαση επιμερισμού ποσοστών αξιολόγησης ανά κλίμακα βαθμολόγησης, από τον κάθε Προϊστάμενο Γενικής Διεύθυνσης, ότι τα κριτήρια αυτά πράγματι λήφθηκαν υπόψη και εφαρμόστηκαν στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Με τις επίμαχες ρυθμίσεις επίσης το δικαίωμα ένστασης κατά της κρίσης του αξιολογητή δεν αναγνωρίζεται παρά μόνο σε όσους υπαλλήλους έχουν κριθεί με βαθμό 6 και χαμηλότερο, σε όσους δηλαδή υπάγονται στο 15% της υποχρεωτικής εκ του νόμου αρνητικής αξιολόγησης. Για τη συντριπτική πλειοψηφία των υπαλλήλων,

αντίθετα, δεν αναγνωρίζεται δικαίωμα αμφισβήτησης της ορθότητας της αξιολογικής κρίσης με διοικητικά μέσα, εγειρόμενου έτσι αφενός ζητήματος παραβίασης της αρχής της ίσης μεταχείρισης, αφετέρου σοβαρού ενδεχομένου εμπλοκής των υπαλλήλων και των υπηρεσιών σε δικαστικές διαμάχες.

Η αντίθεση της ποσόστωσης που εισάγουν οι διατάξεις του άρθρου 20 του ν 4250/2014, προς Σύνταγμα δεν αίρεται από τον σκοπό που επικαλείται ο νομοθέτης, ήτοι την αποκατάσταση του ρόλου και του θεσμού της αξιολόγησης, την άρση των στρεβλώσεων και της απαξίωσης του υφιστάμενου προ του ν 4250/2014 συστήματος αξιολόγησης και την απόδοση σε αυτό της βαρύνουσας σημασίας που πρέπει να έχει κάθε σύστημα αξιολόγησης. Και τούτο διότι, προεχόντως, έρχεται σε αντίθεση με τον ορθό λόγο να επιδιώκονται η αποκατάσταση του ρόλου και του θεσμού της αξιολόγησης, η άρση των στρεβλώσεων και της απαξίωσης του υφιστάμενου προ του ν 4250/2014 συστήματος αξιολόγησης και η απόδοση σε αυτό της βαρύνουσας σημασίας που πρέπει να έχει κάθε σύστημα αξιολόγησης, με τον κατά τα ανωτέρω (και δια της επιβολής ποσοστώσεων) περιορισμό δικαιωμάτων των υπαλλήλων τα οποία είναι σύμφωνα με την συνταγματικώς κατοχυρωμένη στο άρθρο 103 παρ. 7 εδ. β' του Συντάγματος αρχή της αξιοκρατίας, καθώς **προαπαιτούμενο κάθε συνταγματικώς αποδεκτού συστήματος αξιολόγησης** είναι να συνάδει αυτό με την αρχή της αξιοκρατίας, με την εφαρμογή της οποίας **διασφαλίζεται** τόσο το **κύρος και η αποτελεσματικότητα** της δημόσιας διοίκησης, όσο και η **αξιοπρέπεια και η προσωπικότητα** των δημοσίων υπαλλήλων.

Τέλος, πρέπει να επισημανθούν οι αντίστοιχες τεκμηριωμένες επισημάνσεις του Τμήματος Νομοτεχνικής επεξεργασίας Σχεδίων και Προτάσεων Νόμου της Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών της Βουλής που εν όψει ψήφισης του σχετικού νομοσχεδίου υποστήριξε τα εξής: «η αρχή της αξιοκρατίας τόσο κατά την επιλογή του προσωπικού της δημόσιας διοίκησης, όσο και κατά την υπηρεσιακή εξέλιξή τους, αποτελεί βασική αρχή του Υπαλληλικού Κώδικα με ευθεία συνταγματική κατοχύρωση στο άρθρο 103 παρ. 7 εδ. β' του Συντάγματος, συνιστά δε κανόνα οργάνωσης και λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης προς θεραπεία του δημοσίου συμφέροντος, υπό την έννοια της διασφάλισης τόσο του κύρους και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, όσο και της αξιοπρέπειας και της προσωπικότητας των δημοσίων υπαλλήλων. Διά της εφαρμογής, μάλιστα, της αρχής της αξιοκρατίας σκοπείται η διάκριση των προσώπων αναλόγως προς τις ικανότητες και τα προσόντα τους (ΣτΕ 2778/1991), οι βασικές δε αρχές και κατευθύνσεις του συστήματος αξιολόγησης «είναι η αντικειμενική και αμερόληπτη στάθμιση βάσει σαφώς προσδιοριζόμενων κριτηρίων της επαγγελματικής ικανότητας και

καταλληλότητας των υπαλλήλων σε σχέση με το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντά τους» (βλ., ενδεικτικώς, ΣτΕ 1667-9/2002).

Υπό το φως των ανωτέρω, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το αν η αναγκαιότητα επιβολής των προτεινόμενων ποσοστώσεων για την επίτευξη του επιδιωκόμενου από τον νόμο σκοπού είναι εμφανής και σαφώς διαγνώσιμη, ώστε να συνιστά αναλογικό, σύμφωνα προς το άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, περιορισμό του δικαιώματος των δημοσίων υπαλλήλων να εξελίσσονται και να αξιολογούνται βάσει σαφώς προσδιοριζόμενων κριτηρίων επαγγελματικής ικανότητας και καταλληλότητας, σε σχέση προς το αντικείμενο της εργασίας τους και τα καθήκοντά τους, συμφώνως και προς την συνταγματικώς κατοχυρωμένη στο άρθρο 103 παρ. 7 εδ. β' του Συντάγματος αρχής της αξιοκρατίας, δεδομένου ότι η βαθμολογία που προτείνεται να λαμβάνει κάθε υπάλληλος δεν θα συναρτάται προς την ατομική του αξία, τις ικανότητες και τις επιδόσεις του κατά την άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων, αλλά προς το προκαθορισμένο ποσοστό ανά κλίμακα βαθμολόγησης (πρβλ. και ΣτΕ 1917/1998)».

III

Πέραν των προαναφερθέντων, αναφορικά με τις διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 20 ν 4250/2014, σημειώνονται **και τα εξής**:

1. Αρμοδιότητα του διοικητικού οργάνου αναφορικά με την έκδοση διοικητικών πράξεων, είναι η προβλεπόμενη από οποιαδήποτε πηγή του διοικητικού δικαίου ικανότητα του διοικητικού οργάνου, να εκδίδει διοικητικές πράξεις ή να συμβάλλει (με γνωμοδοτήσεις ή προτάσεις) στην έκδοσή τους.

Δεδομένου ότι η Διοίκηση οφείλει ή μπορεί να προβαίνει μόνο στις ενέργειες που προβλέπονται ή επιτρέπονται από τους κανόνες δικαίου που τη διέπουν, η έννοια της αρμοδιότητας είναι άμεση απόρροια της **αρχής της νομιμότητας**. Συνεπώς, τα διοικητικά όργανα μπορούν να εκδίδουν νομίμως διοικητικές πράξεις (ΣτΕ 2006/1965, 1602/1987) ή να συνάπτουν συμβάσεις (ΣτΕ 2123/1994, 4936/1995) ή να προβαίνουν σε υλικές ενέργειες, **μόνον εφόσον έχουν σχετική αρμοδιότητα**.

Η κατανομή των αρμοδιοτήτων στα διάφορα διοικητικά όργανα αποσκοπεί στην κατανομή εργασίας, τον καθορισμό της ευθύνης και την αποκέντρωση της εξουσίας και διέπεται από την αρχή της δεσμευτικότητας και αποκλειστικότητας της. Σύμφωνα με την ως άνω αρχή **μόνο** το αρμόδιο όργανο δικαιούται και υποχρεούται να ασκήσει την αρμοδιότητα, ενώ **άλλο όργανο δεν μπορεί να την ασκήσει νομίμως**. Η αποκλειστική άσκηση της αρμοδιότητας αναφέρεται τόσο στο υποκείμενο της αρμοδιότητας (το όργανο), όσο και στον τύπο που πρέπει να λάβει η πράξη του.

Συχνά οι σχετικές διατάξεις θέτουν χρονικούς περιορισμούς στην άσκηση της αρμοδιότητας. Όταν η προθεσμία που τάσσεται για την άσκηση της αρμοδιότητας χαρακτηρίζεται ως ανατρεπτική ή αποκλειστική ή **ο χαρακτήρας αυτός προκύπτει σαφώς από τις σχετικές διατάξεις ή τις γενικές αρχές, μετά την πάροδο της προθεσμίας το διοικητικό όργανο παύει να έχει αρμοδιότητα, η δεν τυχόν πράξη που εκδόθηκε από αυτό πάσχει από ακυρότητα λόγω αναρμοδιότητας** (ΣΤΕ 2281, 2814/2008). Σε κάθε περίπτωση δε σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 5 & 2 ΚΔΔ, οι προθεσμίες για την έκδοση ατομικών διοικητικών πράξεων, οποιασδήποτε μορφής δυσμενών για τα πρόσωπα τα οποία αφορούν αμέσως, είναι αποκλειστικές.

2. Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 20 ν 4250/2014, « Ο επιμερισμός των ποσοστών ανά κλίμακα βαθμολόγησης σε κάθε Γενική Διεύθυνση γίνεται με απόφαση του οικείου Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης στο σύνολο των υποκείμενων οργανικών μονάδων μέχρι και επιπέδου Τμήματος ή αντιστοίχου επιπέδου οργανικής μονάδας. Για τον επιμερισμό αυτόν λαμβάνονται υπόψη κριτήρια, ιδίως: α. η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των μονάδων, β. οι αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων σε σχέση με τις προτεραιότητες της ασκούμενης πολιτικής, γ. η κατανομή των υπαλλήλων ανά οργανική μονάδα.

Στην παρ.6 του ίδιου άρθρου του αυτού ως άνω νομοθετήματος προβλέπεται ότι « Η απόφαση της παραγράφου 5 εκδίδεται **αποκλειστικά** εντός του Ιανουαρίου κάθε έτους και αποστέλλεται στους Προϊσταμένους Διεύθυνσης πριν από τη σύνταξη των εκθέσεων αξιολόγησης.

Η μη τήρηση των ποσοστών αυτών από τους αξιολογητές συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα της παράβασης υπαλληλικού καθήκοντος κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 περίπτωση β του άρθρου 107 του Υπαλληλικού Κώδικα και ελέγχεται με ευθύνη του αρμόδιου οργάνου έκδοσης της σχετικής απόφασης.»

Ρητώς στην παράγραφο 32 του ν.4250/2014 προβλέπεται, ότι «κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, η απόφαση της **παρ.5** του άρθρου 7 του π.δ. 318/1992, όπως τροποποιείται με τα άρθρα 20 έως 31 του παρόντος νόμου, εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενός μηνός από την δημοσίευση του παρόντος». **Με σχετικές Υπουργικές Εγκυκλίους, γνωστοποιήθηκε στην Περιφέρεια Αττικής, στη Γενική Δ/ση Εσωτερικής Λειτουργίας-Δ/ση Ανθρώπινου Δυναμικού για την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων επιμερισμού και όσον αφορά στην πρώτη εφαρμογή των διατάξεων περί ποσόστωσης, ότι οι σχετικές αποφάσεις επιμερισμού μπορούσαν να εκδοθούν και σε χρονικό σημείο μεταγενέστερο**

αυτού που ρητά προέβλεπε ο ν 4250/2014 δια της θεσπίσεως της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας.

Επειδή ο ν 4250/2014 για την πρώτη εφαρμογή της σχετικής διάταξης προέβλεπε ρητά αποκλειστική προθεσμία ενός μηνός από τη δημοσίευση του ν 4250/2014, για την έκδοση της απόφασης επιμερισμού ποσοστών της παρ. 5 του άρθρου 20 ν 4250/2014, η οποία αποκλειστική προθεσμία παρήλθε ήδη από 26/4/2014 με βάση την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου και επομένως μετά την ανωτέρω ημερομηνία έχει πάψει να υφίσταται η αρμοδιότητα του εκάστοτε οικείου Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης προς έκδοση απόφασης με την οποία γίνεται κατά τα ως άνω ο επιμερισμός των ποσοστών ανά κλίμακα βαθμολόγησης σε κάθε Γενική Διεύθυνση, στο σύνολο των υποκείμενων οργανικών μονάδων μέχρι και επιπέδου Τμήματος ή αντιστοίχου επιπέδου οργανικής μονάδας.

Σημειώνεται ότι με τις προαναφερθείσες Υπουργικές Εγκυκλίου **δεν μπορούσε να παραταθεί νομίμως** η προθεσμία ενέργειας των επιμέρους ενεργειών, που αφορούν στην αξιολόγηση, αφού τέτοια παράταση έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το νόμο και την υπ' αυτού πρόβλεψη αποκλειστικής προθεσμίας, ούτε και υφίσταται σχετική νομοθετική εξουσιοδότηση προς την κανονιστικώς δρώσα διοίκηση.

Συνεπώς έχει παρέλθει, με τα μέχρι σήμερα ισχύοντα, η εκ του νόμου προβλεπόμενη αποκλειστική προθεσμία εφαρμογής της διαδικασίας αξιολόγησης και όσον αφορά την ποσόστωση για τις εκθέσεις αξιολόγησης του έτους 2013 και έχει παύσει η κατά χρόνο σχετική αρμοδιότητα της Διοίκησης για το έτος αυτό και μόνον με νέα διάταξη νόμου, μπορούν να ταχθούν νέες προθεσμίες περάτωσης της εν λόγω διαδικασίας αξιολόγησης για το εν λόγω έτος, δοθέντος ότι οι εκδοθείσες εγκύκλιοι γενικώς δεν μπορούν να θέσουν δίκαιο αλλά προϋποθέτουν δίκαιο και δεν μπορούν να παρατείνουν αποκλειστική προθεσμία προβλεπόμενη από νόμο, πράγμα που μπορεί να γίνει με άλλο νόμο ή και κανονιστικώς όπως με υπουργική απόφαση, κατόπιν ρητής, όμως, νομοθετικής εξουσιοδότησης.

3. Τέλος, επισημαίνεται ότι η κατά τα ανωτέρω απόφαση του οικείου Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης με την οποία γίνεται ο επιμερισμός των ποσοστών ανά κλίμακα βαθμολόγησης σε κάθε Γενική Διεύθυνση, στο σύνολο των υποκείμενων οργανικών μονάδων μέχρι και επιπέδου Τμήματος ή αντιστοίχου επιπέδου οργανικής μονάδας, αποτελεί σωρευτική διοικητική πράξη, δηλαδή σώρευση περισσότερων ατομικών διοικητικών πράξεων σε ενιαίο κείμενο και

συνιστά επομένως διοικητική δράση (με τη μορφή διοικητικής πράξης) η οποία οδηγεί άμεσα σε ατομική και συγκεκριμένη ρύθμιση σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του διοικουμένου. Δεδομένου ότι για τον επιμερισμό αυτόν λαμβάνονται υπόψη κριτήρια, **ιδίως**: α. η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των μονάδων, β. οι αρμοδιότητες των οργανικών μονάδων σε σχέση με τις προτεραιότητες της ασκούμενης πολιτικής, γ. η κατανομή των υπαλλήλων ανά οργανική μονάδα είναι σαφές ότι πρόκειται περί διοικητικής πράξης εκδιδόμενης κατά διακριτική ευχέρεια, αφού στη διάταξη γίνεται απαρίθμηση κριτηρίων τα οποία πρέπει να ληφθούν 'ιδίως' υπόψη, επιτρεπομένης δηλαδή και της λήψης υπόψη περαιτέρω και άλλων κριτηρίων για τα οποία υφίσταται διακριτική ευχέρεια του αποφασίζοντος οργάνου.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Συντάγματος καθένας έχει δικαίωμα στην παροχή έννομης προστασίας από τα δικαστήρια και μπορεί να αναπτύξει σε αυτά τις απόψεις του για τα δικαιώματα ή συμφέροντά του, όπως νόμος ορίζει. Επίσης σύμφωνα με το ίδιο άρθρο, το δικαίωμα της προηγούμενης ακρόασης του ενδιαφερομένου ισχύει και για κάθε διοικητική ενέργεια ή μέτρο που λαμβάνεται σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του.

Η συνταγματική διάταξη του άρθρου 20 παρ.2 καθιερώνει ατομικό διαδικαστικό δικαίωμα, αντικείμενο του οποίου είναι η αποχή της διοίκησης από ενέργεια ή λήψη μέτρου σε βάρος των δικαιωμάτων ή συμφερόντων του διοικουμένου πριν ο τελευταίος εκφράσει τις απόψεις του συναφώς. Η ως άνω συνταγματική διάταξη είναι **άμεσης εφαρμογής**, δηλαδή δεν χρειάζεται η νομοθετική διαμεσολάβηση για την άσκηση του οικείου δικαιώματος, ενώ στις περιπτώσεις που αυτό δεν προβλέπεται νομοθετικά ή που ο νομοθέτης αποκλείει την άσκησή του, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, **ήδη, η συνταγματική διάταξη επιβάλλει την τήρησή του από τη διοίκηση.**

Στην προκειμένη περίπτωση προ της εκδόσεως της αποφάσεως **επιμερισμού ποσοστών της παρ. 5 του άρθρου 20 ν 4250/2014 επιβάλλεται η εφαρμογή της προηγούμενης ακρόασης των διοικουμένων – υπαλλήλων τα συμφέροντα και δικαιώματα των οποίων θίγονται με την εν λόγω απόφαση και ιδίως με τον ορισμό των ποσοστών για τις κλίμακες βαθμολόγησης 9 έως 10 και 1 έως 6.**

Εν όψει των παραπάνω, η Περιφερειακή Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης αφού έλαβε υπ' όψιν της και την αριθμ. Πρωτ.: 122892/26-06-2014 γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Αττικής, **διαπιστώνει** ότι υφίσταται αντικειμενική αδυναμία στην εφαρμογή των επίμαχων ρυθμίσεων του ν.

4250/2014, και όσον αφορά μόνο τις διατάξεις περί ποσόστωσης και περαιτέρω ότι όσον αφορά το Γραφείο του Περιφερειακού Συμπαραστάτη του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Αττικής είναι αδύνατη η εφαρμογή των ως άνω ρυθμίσεων περί ποσόστωσης, λόγω : α) του αριθμού των υπηρετούντων υπαλλήλων, ο οποίος κυμαίνονταν κατά το έτος 2013 από 3-5 και του ότι β) στο Γραφείο υπηρετούν υπάλληλοι οι οποίοι έχουν επιλεγεί λόγω των ιδιαίτερων αυξημένων προσόντων τους και την ικανότητά τους.

Στη συνέχεια,

ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ

Την αναθεώρηση των σχετικών με την ποσόστωση ως άνω ρυθμίσεων του άρθρου 20 του ν. 4250/2014 και την εκ νέου ρύθμιση του θεσμού της αξιολόγησης κατά τρόπο σύμφωνο με το δημόσιο συμφέρον που επιτάσσει την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών με σεβασμό στην συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αξιοκρατίας.

**Η ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΤΗΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ**

ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ